nummer 40 - april 1991

AKTUALITEITEN

B.A.S.T.T. vzw

Stadsschouwburg
Meistraat, 2
2000 Antwerpen
(03) 231 97 50

verschijnt tweemaandelings

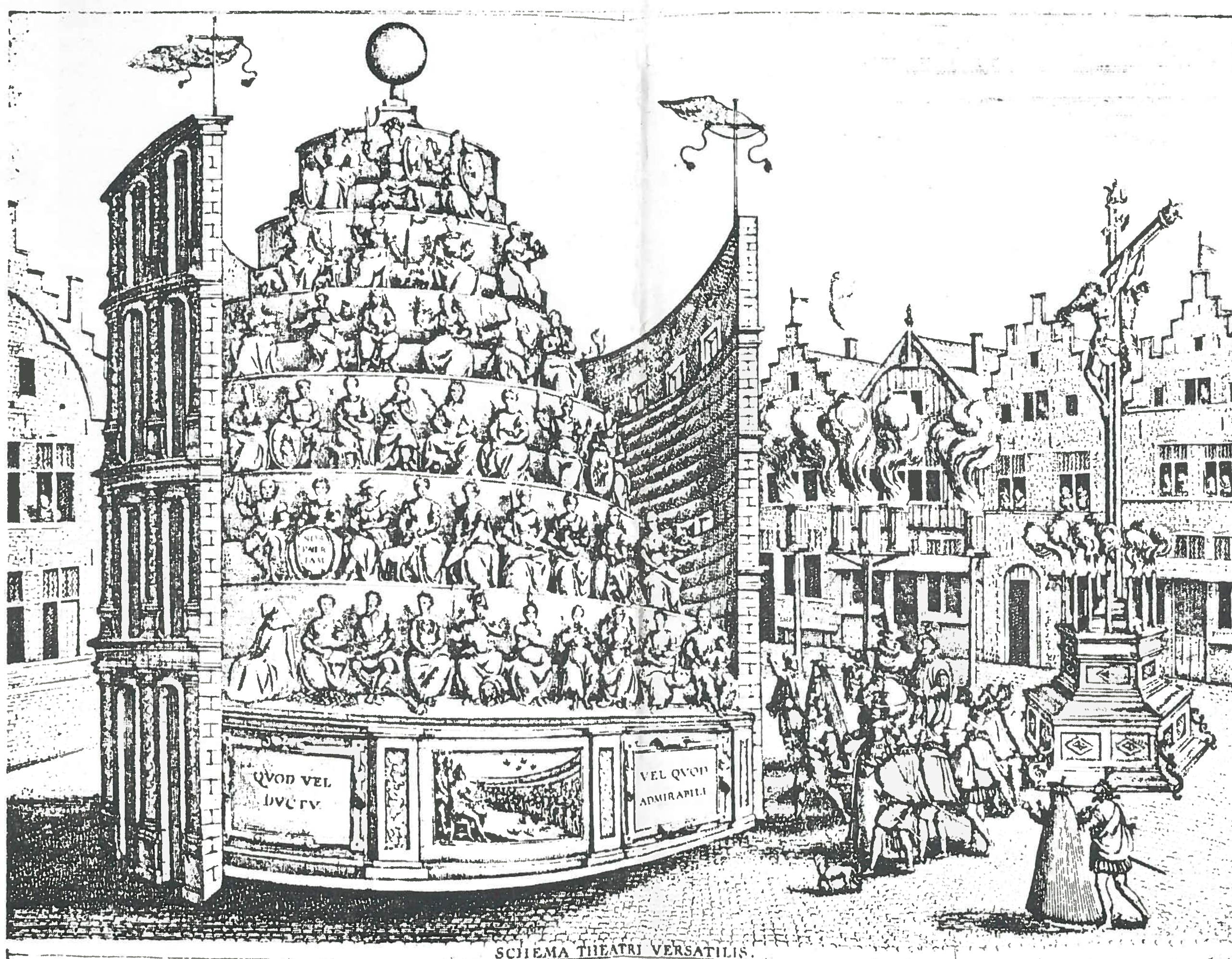
verantwoordelijke uitgever
Dré Darden, Campinaweg 10, 2960 St.-Job-in-'t Goor

BASTT vzw

2000 ANTWERPEN 1
TIJDSCHRIFT

ANTWERPEN 1 -6.6.91 2000
BELGIE BELGIQUE 06 00 P057

Jerôme Maeckelbergh
Rijke Beukelaertstraat 8
B-2000 Antwerpen 1

Antwerpen, 1599. Het "Theatrum Versatile"
uit het boek "Versieringen bij blijde inkomsten" van Dr. Irmengard Von Roeder-Baumbach

Aan dit nummer werkten mee:
Berwouts J., Cammans J., Darden D., Kersmaeckers I., Snoeck G., Werckx R.

THEATERWERKSTÄTTEN HAMMANN GMBH
NU OOK IN BELGIË

ALGEMENE VERTEGENWOORDIGING BELGIE

Dré DARDEN
Campinaweg 10
2128 ST. JOB IN 'T GOOR
Tel: 03 - 663.29.38

Vanaf 1 juni 1988 zal de in theatertechniek gespecialiseerde firma "Theaterwerkstätten Hammann GMBH" uit Düsseldorf, ook in België vertegenwoordigd zijn.
De firma vierde vorig jaar haar Eeuwfeest-jubileum.
Door Wilhelm Hammann in 1887 opgericht als schilderatelier voor toneeldecors, werden reeds in 1889 een schrijnwerkerij en een smederij in bedrijf genomen, zodat de vraag van talrijke klanten naar vooruitstrevende toneeltechniek, kon beantwoord worden.
Sindsdien is Hammann nooit achterop geraakt. Integendeel zelfs. Hammann bevond zich, wat theatertechniek betreft, dikwijls in de voorhoede.
Door talrijke publikaties en oktrooien werd de evolutie gestimuleerd.
Dank zij de dagelijkse inzet voor kwaliteit en betrouwbaarheid, stelt Hammann zich vandaag voor als een modern goed geleid bedrijf met een groot prestatievermogen.
Aangezien de belgische markt, wat de afstand betreft, praktisch voor de deur ligt, lijkt de beslissing om ons in België sterker te willen profileren, logisch.

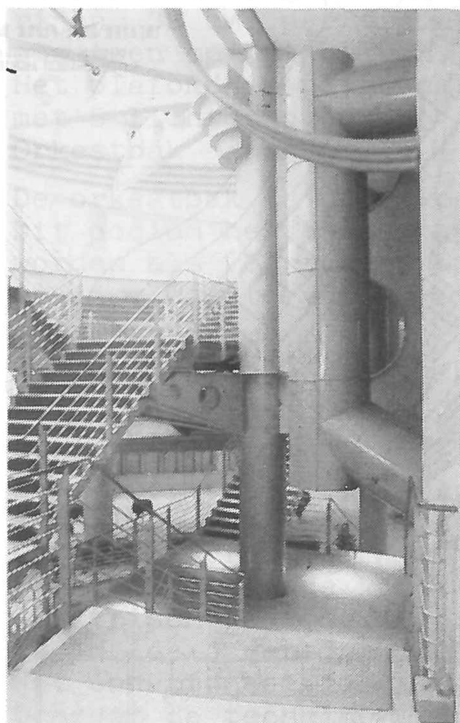
ONS LEVERINGSPROGRAMMA :

PORTAALBRUGGEN
PORTAALTORENS
WERKROOSTERS
WERKBRUGGEN
BRANDWERENDE DOEKEN
RAIL SYSTEMEN
VOORDOEKEN
ALLE SOORTEN TREKKEN
VLIEGSYSTEMEN
GELUIDSREFLEKTOREN
TONEELDOEKEN
TONEELVLOEREN
TONEELWAGENS
OPLEGBARE DRAAISCHIJVEN
VERPLAATSBARE PERSONENLIFTEN
TONEEL PODIA
ORKESTPODIA
VERSTELBARE ZAALVLOEREN
VERZINKBARE TELESCOOPTRIBUNES
PRAKTIKABELS
BELICHTINGSINSTALLATIES
ELECTRO-AKOESTISCHE INSTALLATIES
VEILIGHEIDSTECHNISCHE INSTALLATIES
PLANNING, FABRIKATIE, HERSTELLING EN ONDERHOUD VAN ALLE TONEELTECHNISCHE INSTALLATIES

THEATERWERKSTÄTTEN
HAMMANN

THEATER "NEUE FLORA" in Hamburg

uit: BÜHNENTECHNISCHE RUNDSCHAU - nr 1 Februari 1991

Foyer

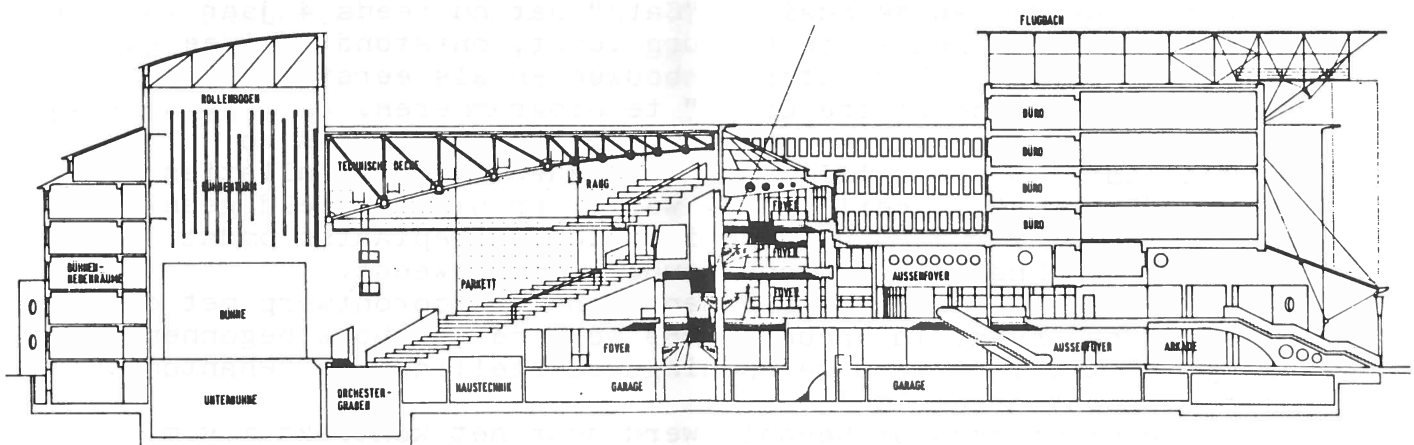
Außenfoyer

Außenansicht

Dit nieuwe theater ligt aan de rand van de Hamburgse City aan een van de uitvalswegen. Het maakt deel uit van een nieuwgebouwd complex met winkels, restaurants, burelen en een ondergrondse parking voor 200 wagens.
Door het succes van de Musical "Cats" dat nu reeds 4 jaar in het Operette-theater te Hamburg loopt, ontstond de idee om een eigen Musical-theater te bouwen en als eerste produktie "Phantom of the Opera" te programmeren.
De planning van de theatertechnische construkties is zo opgevat dat zij prioritair op de noodzakelijke installaties voor de"Phantom" is gericht. Zo werden er bijvoorbeeld geen mobiele portaalbrug en geen mobiele torens geplaatst omdat die voor de "Phantom" storend zouden zijn geweest.
In september 1988 werd aan de hand van een voorontwerp met de planning begonnen. In januari 1989 werd met de bouw begonnen en op 29 juni 1990 werd de openingsvoorstelling van "Phantom of the Opera" gespeeld !
Omdat de premièredatum bepaald werd door het kontrakt i.v.m. de opvoeringsrechten, werd er tegelijk aan de theaterbouw en aan de produktie gewerkt.

THEATER NEUE FLORA HAMBURG
GRUNDRISS ERDGESCHOSS / PARKETT
KLEFFEL KÖHNHOLDT ARCHITEKTEN BDA

Schnitt in der Gebäudediagonale

Zaal

De zaal is uitgevoerd in amfitheatervorm met sterk oplopende rijen, 38 cm. per trede en heeft 1400 zitplaatsen + 600 plaatsen op het balkon.
Het plafond is uitgevoerd als een open technisch plafond met 5 lichtbruggen.

Orkestbak

De orkestbak is uitgevoerd als hefpodium.
Dit podium heeft een oppervlakte van 150 m2 en kan gebruikt worden als vóórtoneel of als vloer van de orkestbak op een maximum diepte van 7 m.

Het portaal

De toneelopening is 22 m. breed en 10 m. hoog.

Het toneel

Het toneel heeft een breedte van 25 m. en een diepte van 15 m. 2 m. vóórtoneel inbegrepen, er is een linkerzijtoneel van 24 x 15 m. en een rechter van 8 x 15 m.
De toneeltoren is 24 m. hoog en heeft 51 trekken, 32 daarvan zijn handbediende kontergewichttrekken. 19 trekken worden elektrisch bediend. 8 daarvan hebben een draagvermogen van 15 KN, de andere van 7,5 KN.
Het ondertoneel heeft een diepte van 7 m.
Doordat de technische installatie bepaald werd door de produktie van de "Phantom" werd er voorlopig geen machinerie in het ondertoneel ingebouwd.
Ruimtelijk en konstruktief is er rekening gehouden met een latere uitbouw van de bovenmachinerie, voledige elektrische bediening, plaatsen van punttrekken, elektronische sturing.
Men voorziet tevens de installatie van 10 trekken in de vóórtoneel zone.
Ook op het gebied van licht en klank zijn de nodige voorzieningen getroffen. Men heeft 720 aansluitpunten voor de belichting en 140 aansluitpunten voor luidsprekers geplaatst.

Na afloop van de "Phantom", de produktie moet drie jaar lopen om uit de kosten te komen, wordt de verdere uitbouw van het theater gepland.
Men voorziet geen eigen produkties.
Het theater zal receptief werken en men hoopt op lang lopende muzikale produkties.

Dré Darden

21.06.89

16.08.89

15.11.89

A D B

INTRODUCEERT

D E T E N O R

EEN SOLIST MET EEN GROOT KRACHTIG BEREIK DIE DAARNAAST NOG 24 REGISTERS KAN OPENTREKKEN

- **MAX. STUURCAPACITEIT 240 KRINGEN**
- **PROPORTIONELE SOFTPATCH NAAR 512 DIMMERS**
- **GEHEUGENCAPACITEIT 255 GEHEUGENS**
- **24 REGISTERPOTENTIOMETERS VOOR HET OPBOUWEN EN WEERGEVEN VAN LICHTSTANDEN (HAND-, EN TIJDGESTUURD)**
- **TWEEVOUDIG GROSSFADEREGISTER STAGE/PRESET**

- **12 FLASHLIJNEN VOOR FLASHES, CHASERS EN SPECIAL EFFECTS**
- **24 PROGRAMMEERBARE CHASERS**
- **20 GEPROGRAMMEERDE SPECIAL EFFECTS**
- **REGISTER VOOR HET INPROGRAMMEREN VAN 20 KLEURSCROLLERS**
- **8 PROGRAMMEERBARE TOETSEN (SOFTKEYS)**
- **KEUZE UIT 8 VERSCHILLENDE DIMMERCURVEN**

- **KLEURENMONITOR 14 inch**
- **HELPFUNCTIE OP BEELDSCHERM IN NEDERLANDS**
- **GEHEUGENOPSLAG OP CUECARD (IN/UITLEZEN < 1 SEC.)**
- **INTERFACE VOOR INFRAROOD AFSTANDBEDIENING EN PRINTER**
- **UITSTURING DMX 512 EN ANALOOG VIA DEMULTIPLEXER**

WIJ ZULLEN DE TENOR GRAAG AAN U VOORSTELLEN TIJDENS EEN DEMONSTRATIE, BEL OF SCHRIJF NAAR:

N.V. ADB S.A.
Leuvensesteenweg 585
B-1930 Zaventem
Belgium
Tel.: +32/2/722.17.11
Tx 22154

lighting systems **ADB**

PHOTOKINA '90 - KEULEN

De Photokina in zijn totaliteit is te groot om in één dag te bezoeken. Men moet zich beperken tot hallen 13 en 14. Deze stellen de "professional medium" voor (80.000 m2 hightech in beeld en geluid). Gelijktijdig liep in hal 10 (30.000 m2) de "Hifi Cologne", pure hifi dus.
Vooraf een doordachte planning maken is een must. De aanbieding van firma's en materialen overvalt. Zelfs de hallen 13 en 14 kon men niet intens bezoeken, dus selekteren maar.
Niettegenstaande de Photokina in feite een foto-film-en video-beurs is, is er voor theatermensen veel te rapen.
In de stand Agfa-Gecaert had ik een gesprek met de ingenieur van de magneetband-produktie."De kwaliteit van de magneetband kan in een produktie over 6 maanden met 3 db verschillen".
In dit verband lijkt het mij best om per seizoen een hoeveelheid band aan te schaffen. Op die band kan men dan de voormagnetisatie regelen en klaar is kees tot het einde van de voorraad. "De aanmaak van de videocassettes bepaalt tot 50 % de beeldkwaliteit". Intussen is het U wel bekend dat BASF de magneetband-produktie van AGFA overnam. Ook de naam Gevaert is aan het verdwijnen.
Verdere ontdekkingen vond ik bij :

1) THORN : Parlampen van 1500 W (spot)
2) THE GREAT AMERICAN MARKET : Black warp (AL-floppen) Lichtorgels die op ieder gewenst systeem van dimmers en hun sturing kon aangesloten worden. Dimmers van 2 KW met onregelmatige lichtsturing voor open haarden of T.V.
3) GRYPHON ELECTRONICS : Laser handlamp van 5 mW.
4) THE MEDIUM : Overhaed projektor die d.m.v. spiegels onder een hoek tot 30° nog een vertikaal beeld geeft. (met H.M.I. lamp).
5) DERKSEM : Gobo projektie (H.M.I.) met eigen gekozen label.
6) SONNY : Nieuwe Hi 8 camcorders die de opnamekwaliteit halen van Eumatic. Hoogdefinitie T.V. schermen.
7) REICHE & VOGEL : Schijnwerper met 1200 W H.M.I. regelbaar in intensiteit. Het systeem stond nog niet op punt. (proto type) maar toch in het oog te houden. H.M.I. volgspot met een lichtopbrengst van 2000 lux over 100 m.
8) CREATIVE FACE : Spuiten van fonddoeken in kleur vanaf een foto (9 x 12 cm)tot 9 x 12 m (prima resultaat).
9) A.D.B. : De tenor stond er in volle belangstelling. De andere apparaten kennen we reeds van de T.T.-dagen in Knokke.

Leuk is het altijd om mensen van eigen bodem te onmoeten in het buitenland en zo wordt je dan met open armen ontvangen bij Reiche & Vogel en A.D.B. en die mannen kennen we !

Guido Snoeck

FIRMA DE WOLF & CIE PVBA

SOCIALE ZETEL : 43 LINTHOUTBOSSTRAAT - 1200 BRUSSEL
EXPLOITATIE : 300 KONINGSSTRAAT - 1030 BRUSSEL
TEL. 02-218.70.53

HRB 444.632

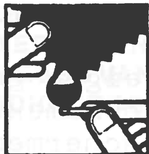
IMPORTATEUR - GROSSISTE

ONONTVLAMBARE WEEFSELS M1

GORDIJNEN - OVERGORDIJNEN - ZETELS - MUURBEKLEDING

MEERVOUDIG GEBRUIK : *KLINIEKEN - GASTHUIZEN - RUSTHUIZEN*
SPEKTAKEL ZALEN
DISKOTHEKEN - SPIJSHUIZEN
HOTELS - SCHOLEN
GEMEENSCHAPPEN
WONINGEN
OPENBARE PLAATSEN ...

COLLECTIES MET UITGEBREID GAMMA IN :

FLUWEEL
VLAKKE STOF
BEDRUKTE STOF
GEWEVEN - NON WOVEN - GENRE 'JERSEY'
BESCHILFERDE STOFFEN - FLUO
VERDUISTEREND
GROTE BREEDTE - CYCLO - TULLE - VELUM
GELUIDDEMPENDE EN THERMISCHE PANNELEN
ZUUR WEERSTAAND (WERKKLEDERIJ)
MATRASSTOF
DEKENS

CHLOROFIBRE - RHOVYL - CLEVYL - NATUURLIJK ONONTVLAMBARE STOFFEN

VUURWEERSTAAND :
PROCES VERBAUX M1

ONTVLAMMEN NIET BIJ BRAND OF BIJ HITTE
- *KRIMPEN*
- *VERHARDEN*
- *VALLEN UIT MEKAAR*

VERSPREIDEN NOOIT CHLOORSTOF
SMELTEN NIET - DRUPPEN NIET

VEILIGHEID

CONFECTIEMOGELIJKHEID
TEL. 02 - 218.70.53

BÜHNENTECHNISCHE RUNDSCHAU Nr. 6 - 1990

* Producer en realisator van "Phantom of the Opera" geven een beschrijving van de realisatie van deze musical in Hamburg.

* Bericht over een Van Gogh-tentoonstelling in Essen en Amsterdam.

* Ideeën over de opleiding van theaterschilders, theaterbeeldhouwers aan de Hogeschool voor Beeldende Kunst in Dresden en over de bereikte resultatan. Een professor van dit instituut meent dat door de financiële druk de opleiding in het gedrang komt en zelfs onmogelijk zou kunnen worden.

* Het Kostuum-research-instituut van Parish in München
Het artikel maakt de lezer vertrouwd met dit weinig gekende instituut, dat door privaat initiatief tot stand kwam en nu beheerd wordt door het Stadsmuseum.

* Bespreking van het onderhoud en de herstelling van P.C.'s, vandaag in het theater gebruikt bij de techniek en de administratie.

* Bericht over de rekonstruktie van een historisch theater uit de jaren 1838-1840 gelegen te Bad Cannstadt in de onmiddelijke omgeving van Stuttgart.

* De voorstelling van lichtbronnen in een C.A.D. Programma.
In aansluiting op de beschrijving van de algemene eigenschappen van het C.A.D.-programma "Drawpac TV" wordt ingegaan op het simuleren van belichting in dit programma.

* In de reeks Parijse Opera-en Concertzalen, ditmaal de "Salle Pleyel".
Dit wereldberoemde concertgebouw beschikt over 3 zalen: de grote zaal met 2300 zitplaatsen, de zaal Chopin met 470 plaatsen en de zaal Debussy met 110 plaatsen. In het huidige gebouw gelegen aan de rue du Faubourg St. Honoré worden concerten gegeven van klassieke muziek, populaire chansons en jazz.

... uit de theaterperiodieken

BUHNENTECHNISCHE RUNDSCHAU Nr. 1 - 1991

* Beschrijving van het theater Flora in Hamburg dat speciaal voor de produktie van "Phantom of the Opera" werd gebouwd. Meer daarover op een andere plaats in dit nummer.
* Een artikel over veiligheid in het theater. Het beperkt zich tot de wetten die gelden in de Bondsrepubliek Duitsland.
* Photokina '90. De produkten van een achttal exposanten worden beschreven.
* De integrale overname van een voordracht over geluidstechniek, die gehouden werd tijdens de Show-Tech '90 in Berlijn.
* Een artikel over de evolutie van de brandpreventie-voorschriften. Tot nu toe heeft de EEG-kommissie nog geen mandaat om "harmoniserende normen" op te stellen. Tot zolang gelden alle nationale normen voor zover die bestaan.
* Werken die niet kunnen of mogen geautomatiseerd worden. De auteur maakt een onderscheid tussen twee beoordelingskriteria: artistieke expressiemogelijkheden en de veiligheid van alle betrokkenen. Hoe kunnen technische fouten vermeden worden ? Waar zijn de grenzen van automatisatie ? Welke zijn de taken van de fabrikanten en de gebruikers met het oog op de verantwoordelijkheid en de veiligheid ?
* Bespreking van verschillende projektieschermen, voorgesteld tijdens Photokina.

S. DERVEAUX
alle weefsels voor dekor

Kapellestraat 13 / 8788 WAKKEN / (056) 60 22 53

... uit de theaterperiodieken

PODIUM - Vakuitgave voor podiumtechniek en theatermanagement
jaargang 8, nummer 7, november 1990

* Stichting Light organiseerde eind augustus de manifestatie "Change of Atmosphere".
Deze happening bestond uit een klank- en lichtspel rond de Stopera.
Op een mooie avond werden doeken gedrapeerd over de voorgevel en zond het Groot Omroepkoor drie stukken a cappella.
De Stichting weet hierover een zeer uitgebreide filosofische uitleg te geven.

* Het free-lance bedrijf Fa. Spreksel v/h W.v.d.Phee is gespecialiseerd in pruiken maken en theatergrime. Ze maken niet alleen pruiken op maat, ze komen ook bij de gezelschappen aan huis om te schminken en de pruiken op te zetten.

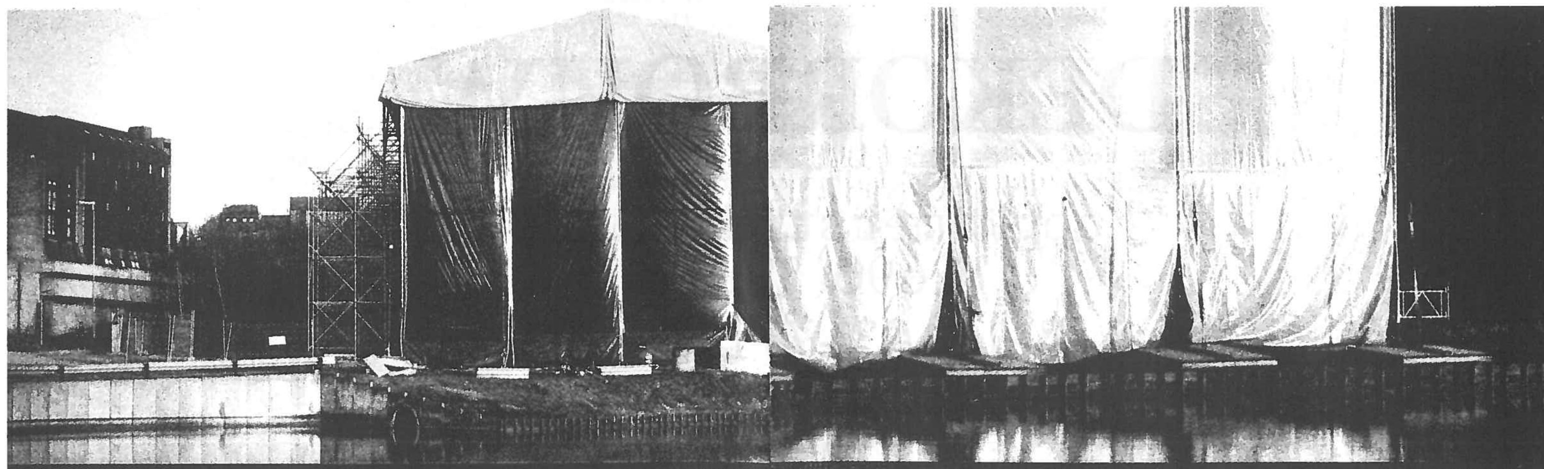
* "La Passion de Gilles", de productie van Het Zuidelijk Toneel in een kloosterkapel in Breda, krijgt aandacht in de vorm van, vreemd genoeg, één voorbespreking van het decor. Jan Versweyveld verteld hoe het eruit zal zien, en hoe dat waarschijnlijk zal gebeuren.

* Intervieuw met Gerard Goosen, chef-toneelmeester in schouwburg Casino in Den Bosch en met Jorge Fatauros, balletfotograaf, die beweert dat enkel ex-balletdansers goede balletfoto's kunnen maken.

* Theatergroep De Nieuw Amsterdam heeft een nieuwe lokatie in de vroegere gebouwen van Het Werktheater aan de Spuistraat. Daar bevindt zich een kleine theaterzaal met 60 stoelen. Een Sigma-lichtcomputer, 20 1-kw PC's en 20 1-kw breedstralers zijn besteld.

* Van 28 september t.e.m. 13 oktober organiseerde de Stichting Festival Arnhem het festival "Passage Oost-Europa". Uit een intervieuw met artistiek direkteur, Jan Brand, vernemen we op welke manier ze aan sponsering zijn gekomen. Bovendien worden alle sponsers uitgebreid vernoemd.

* In Nijmegen heeft de Stichting Tejater Teneeter het gemeentelijk Badhuis omgebouwd tot een theater- annex repetitiezaal.
Hiervoor werden de badhokjes eruit gesloopt en werden loopbruggen tussen de spanten gehangen. De spots kunnen dan aan een railing op voethoogte hangen. Er zijn 108 stopkontakten voorzien, waarvan 16 op de vloer.
Alle lichtinstallatie moest nieuw aangekocht worden. Ze opteerden voor twee 6-kanaals Strand-dimmerpacks plus een Sirius Zero 88 regeltafel.
Als spots kozen ze tien 1-kW Fresnels van CCT vier profielspots van Robert Juliat.

PODIUM - Vakuitgave voor podiumtechniek en theatermanagement
jaargang 8, nummer 8, december'90 + januari'91

* Francis Reid bespreekt de voordelen van op afstand bedienbare lichtinstallaties (bvb. telescan).
Als drie voornaamste punten noemt hij:
- het minder nodig hebben van ophangpunten in de zaal, wat zeer belangrijk kan zijn in oude zalen.
- het bruikbaar worden van moeilijk bereikbare ophangpunten.
- waarschijnlijk het belangrijkste voordeel is het kunnen draaien van verschillende voorstellingen door elkaar zonder te moeten verrichten. Volgens Reid zou door de tijdswinst op korte tijd de investering eruit gehaald kunnen worden.
  Bovendien wordt de organisatie veel flexibeler.

* De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft het witte poeder onderzocht dat, mits gestrooid op een hete plaat een soort mist veroorzaakt, en dat verkocht wordt onder de naam Mystery Thermal Powder of Pyropak.
De mist die ontstaat is een salmiak - nevel die, zelf bij normaal theatergebruik, verantwoordelijk is voor keelpijn, hoesten, beschadigde longblaasjes, rode en pijnlijke ogen en rode huid.
De nevel bevat ook ammoniak en is dus zeer corrosief voor printplaten van klank- en lichtinstallatie en voor de spots.
(Reaktie op dit artikel vindt u na deze rubriek).

* In Purmerend werd de St. Nicolaaskerk omgebouwd tot Theater De Pumaryn. Hiertoe werd ongeveer de gehele binnenkant van de kerk eruit gesloopt en werd er een theater in gebouwd. Helaas weer met een toren van slechts 14 meter, maar wel uitgerust met het 'SIAP-system for improved acoustic performance' welke de zaal geschikt maakt voor diverse soorten muziek met de daarbij behorende nagalmtijden.

* Rinus Bakker spreekt over de verantwoordelijkheid van de rigger en de problemen om goede bouwtechnische tekeningen te vinden van bestaande zalen.

* Tot slot een intervieuw met lichtontwerper Johan Vonk, die ondermeer de tentoonstelling "De Verboden Stad" belichtte; met de organisatoren van het Utrechts poppentheaterfestival dat plaats had van 12 t.e.m. 21 oktober, en een verslag over het straattheaterfestival van Nijmegem.

TWIN DESIGN

DEKORBOUW

Hoogkamerstraat, 80 A
2690 Temse
Tel. 03-771.59.69
Fax. 03-771.58.07

Naar aanleiding van het artikel "Rook in het theater"(Podium n°8) schreef de heer Defossez het volgende recht op antwoord.
Daar dit produkt ook in België gebruikt wordt, publiceren we deze gegevens en kunnen de rapporten van Centrilab altijd aangevraagd worden bij de firma Amplight (tel: 03/218.70.09).

Mijnheer,
Met veel interesse heb ik betreffende artikel gelezen. Als fabrikant van MISTERY THERMAL POWDER had ik hierop graag gereageerd.

Toen ik de commercialisering van dit produkt wilde beginnen, heb ik alle mogelijke inlichtingen en proeven laten doen, teneinde een goed idee te hebben betreffende de eventuele schadelijkheid hiervan. Twee verschillende professoren van verschillende universiteiten te Antwerpen, het Academisch Ziekenhuis te Antwerpen, het ministerie van volksgezondheid, de Arbeidsinspectie en de dienst toxicologie te Brussel hebben mij alle gegevens bezorgd hieromtrend. De algemene mening was: indien de door de wet bepaalde grenswaarden niet overschreden zouden worden, zou dit produkt totaal onschadelijk zijn. De gebruiksaanwijzing vermeldt de te gebruiken hoeveelheden. Alle overdaad schaadt!!!
Een irritatie bij sommige mensen zou niet abnormaal zijn, wel lastig.
Bij de besprekingen met SPRING MANAGEMENT over de verdeling van het produkt in Nederland hebben we samen kontakt gehad met NOB. Deze mensen waren wel geinteresseerd, maar eisten een uitvoerig verslag van een door hen goedgekeurd bedrijf, CENTRILAB, teneinde de eventuele schadelijkheid degelijk te bepalen. Een grondig onderzoek van het produkt werd onder reële omstandigheden gedaan. (Theater 'tSPANT te Bussem gaf hiervoor hun medewerking zodoende we in het theater het produkt konden gebruiken en verscheidene luchtmonsters konden nemen, vlak bij het toestel, op het zijtoneel, in de trekkenwand, op de voorste rijen, op het balkon en midden in de zaal. Deze proeven werden op verscheidene tijdstippen hernomen om een totaal beeld te krijgen van de spreiding van het produkt). Na dit onderzoek kregen we een eerste rapport, welk U in bijlage vindt, waaruit bleek dat geen enkele grenswaarde werd gemeten, behalve dan in de direkte omgeving van het produkt. Mijn welgemeend oordeel over de onschadelijkheid van het produkt werd hier bevestigd. Alhoewel. In de laatste zin van het rapport word het produkt als corrosief omschreven. Versteld van deze uitspraak heb ik terug kontakt opgenomen met CENTRILAB en hen om een verduidelijking gevraagd. Wat bleek nu: De graad van corrosiviteit kon vergeleken worden met heel normale zeelucht aan een heel normale kust. Op mijn vraag heeft CENTRILAB deze vergelijking opgenomen in een nieuw rapport, welk U eveneens vindt in bijlage. Nu weten we allemaal dat als je bvb. een fiets een paar weken op het strand zou laten liggen, dat deze wel degelijk aangetast zou zijn door de chloor in de lucht. Dit neemt echter niet weg dat langsheen alle kusten mensen wonen, dat deze mensen allemaal gebruik maken van hifi-, video-, computer-, en allerlei andere electronische apparatuur en dat ik me niet kan voorstellen dat ooit iemand een weggevreten printplaat zou hebben gevonden. Wat ik wel zou willen aanraden aan de gebruikers van MISTERY THERMAL POWDER, is om de toestellen met gedwongen koeling zoals versterkers, computers, robotlights etc regelmatig (zeg maar jaarlijks) door te blazen of nog liever stofzuigen. Dit is zowiezo een noodzakelijke onderhoudsbeurt, zelfs zonder gebruik te maken van gelijk welk produkt, vermits gewoon huisstof zich ook vastzet aan printplaten en dan het vocht uit de lucht vasthouden om zodoende kortsluitingen te veroorzaken.
Om af te sluiten nog een kleine anekdote: als lichtman doe ik onder andere al jaren de belichting voor de theaterkoncerten van ROB DE NIJS en hij heeft wel last van irritatie zodat ik mijn eigen produkt bij hem niet kan gebruiken.
Mijnheer, ik dank U voor uw aandacht en hoop hiermee toch dit te hebben rechtgezet, vermits ik er van overtuigd ben dat mijn produkt voldoende is onderzocht en veilig bevonden is, wat men niet van alle produkten kan zeggen.

Raymond DEFOSSEZ

... uit de theaterperiodieken

THEATRE CRAFTS INTERNATIONAL - januari 1991

BONBONS VOOR BRUSSEL
Adrianne Lobel beschrijft zijn plezier beleefd aan het ontwerpen van het dekor voor "De Notenkraker" op muziek van Tchaikowski in de choreografie van Marc Morris voor de Muntschouwburg in Brussel. De kostuums voor deze produktie werden getekend door Martin Plakedinaz. De tekeningen die model stonden voor de dekors zijn van Charles Burns. Opmerkelijk is wel dat Lobel het budget voor deze produktie vergelijkt met een west-end produktie dus veel hoger dan in Amerika gebruikelijk.

DE LIGA VAN AMERIKAANSE SCHOUWBURGEN HERKENT DE VERENIGING VOOR KLANK-INGENIEURS
Deze overeenkomst behelst minimumlonen, pensioensbijdragen, compensaties gedurende lopende producties en auteursrechten op originele klankont-werpen.

DOLLARS FOR DESIGN IN DE SPOT: MICHAEL SHEPPARD
Michael Sheppard stichter van Star Lightning Enterprises kondigt een fusie aan met Film Equipment waardoor ze het grootste bedrijf worden van de Amerikaanse westkust met een uiterst mobiele klantenservice.

NEATCG CREATES YOUNG DESIGNER FELLOWSHIPS
De Theatre communications group en de nationale stichting voor kunst-subsidiering hebben een beurs in het leven geroepen voor jonge scenografen. Die beurs moet hun toelaten stages te volgen bij gereputeerde ontwerpers en regisseurs. De beurs bedraagt 15.000$.

BILL T. JONES: LAST SUPPER
Jones en Arnie Lane hebben de "Hut van Oom Tom" als dansspektakel gebracht. Huck Snyder tekende voor de dekors en kostuums. Er werd voornamelijk gebruik gemaakt van levensgrote maskers uit zeer uiteenlopende materialen vervaardigd. In de lente tourt de productie door Europa onder andere door Nederland.

A TOUCH OF THE MEDITTERENEAN IN THE CARABEAN
De scenograaf Terry March heeft voor de verfilming van Sidney Pollacks "Havana" na lang zoeken Santo Domingo gekozen. Daar werd een deel van Havana heropgebouwd. Om politieke redenen kon in Havana niet worden gefilmd. Naast de openluchtopnames werden voor de binnenopnames pakhuizen afgehuurd waar de interieurs werden in opgetrokken.

UNIVERSAL STUDIOS FIRE
Vier hectaren studios zijn afgebrand bij Universal. De schade word geraamd op twee miljoen dollars. De volledige kostuumstock voor de film "Oscar" van Sylvester Stallone ging in de vlammen op.

HERINNERINGEN BIJ "LA MAMA"
Elephant Memorys is de laatste creatie van Ping Chong bij La Mama. Het is een combinatie geworden van danstheater en sociologische beschouwingen.
Er wordt verwezen naar Orwell's 1984, Kafka's Proces en Fritz Lange's Metropolis. De kostuums werden getekend door Matthew Yohobowski.
Tom Hose tekende voor de belichting, Jan Hartley stond in voor grafiek en klank en muziek werden verzorgd door Brian Holten.

IN DE KIJKER: BRIAN EN JEAN ECKHART
Beide die de broadway-musicals "Damn Yankees" "Fiorello" en "Mame" voor-zagen van kostuum dekor- en lichtontwerp, kenden nadien vijf opeenvolgende mislukkingen. Zij zijn dan overgestapt op lesgeven.

THEATRE DE LA MODE
Tot veertien april loopt in de kostuumafdeling van The Metropolitan Museum of Art een tentoonstelling van miniaturen van kostuums van beroemde ontwerpers als daar zijn Ninna Ricci, Lelang, Cocteau Rochas en Balmain.

WILLIAM TRAVELLO OVERLEDEN
Op twee november jongstleden overleed kostuum- en dekorontwerper Travello, hij was de uitverkoren kostuumontwerper van Marylin Monroe.

STARLIFT HEEFT EEN FABRIKANT GEVONDEN
Hoffend & Sons en Starshine design and development gaan samen een starlift trus ontwerpen. Deze trus kan vijfduizend pond heffen en 20.00 pond ondersteunen.

S.MP.T.E. TIME CODE
Devereniging van film- en televisie-ingenieurs heeft een systeem ontwikkeld om verschillende media-elementen te encoderen met een absoluut timing nummer Eens geencodeerd kan men verschillende media-elementen op een eenvoudige manier met mekaar in overeenstemming brengen. Het systeem werd reeds aangewend voor "The Wall" van Pink Floyd in Berlijn.

FRANKRIJK: LES ATRIDES
Bij theatre du Soleil is "Les Atrides" in premiere gegaan gebaseerd op de "Oresteia" van Aeschylos en "Iphigenea in Aulis" van Euripides.
Guy Claude François hoofddekorateur van de theatergroep heeft de ganse Cartoucherie verbouwd tot een archeologische site. In tegenstelling tot de rode aarde die als basisgegeven werd gebruikt werden muren en zoldering azuurblauw geschilderd. De kostuums werden ontworpen door Nathalie Thomas Marie Helene Thomas en Marie Paule Gaboriane.

FRANKRIJK PARTICE CAUCHETIER
Cauchetier die in 1990 de Moliere voor kostuumontwerp in de wacht sleepte heeft voor twee producties van theatre de la Ville "Le Magicien Prodigieux" van Calderon de la barca en "Le Chant due départ" van Ivan Daouidi de kostuums getekend. Voor de opera van Montpellier ontwerpt hij de kostuums voor "Die Zauberflote".

MOZART 91
PRODUCTIEDOSSIER: OPERA FOR THE PEOPLE DOOR ELLEN BRANDT
In dit artikel wordt het werk belicht van dekorontwerper Bernhardt Zimmerman sinds 1957 huisscenograaf bij de Komische Oper Berlin. Zimmerman benadert opera als realistisch muziektheater in tegenstelling tot een elitair kunstmatig museumgebeuren. Voor "Cosi fan Tutti" in regie van Kupfer schilderde hij een fonddoek met een weergave van een theater van 1970, jaar van de creatie van de opera. Voor het overige maakt hij gebruik van een grote glazen koepel die tijdens de voorstelling op en neer gaat en de indruk geeft dat het ganse gebeuren zich afspeelt in een reuze-serre. De kostuums waren epoque-getrouw. Zimmerman benadert zijn ontwerpen altijd vanuit een dramatisch standpunt, iets wat hij heeft geleerd bij Rudolf Heinrich, zijn leermeester. Hij opteert ook voor echte materialen in de uitvoering van zijn concepten. Hij vindt dat theater al genoeg imiteert. Het gebruik van echte materialen is volgens zijn zeggen trouwens goedkoper dan het gebruik van erstz-materiaal en geeft ook een beter resultaat.
De Komische Oper maakt bijna alles zelf binnenshuis. Zimmerman vertrekt altijd van een maquette omdat dit een beter inzicht geeft in de ruimtelijkheid dan een tekening en ook voor de regisseur een betere weergave geeft van de ruimtelijke mogelijkheden. Hij volgt ook zeer nauw de realisatie van zijn dekors op. Hij poneert ook dat het dekor een zeer nauwe gebondenheid moet hebben met het gegeven en niet een losstaand kunstwerk moet zijn dat de kwaliteiten van de scenograaf moet benadrukken.

STAGE DESIGN DOOR GLENN LONEY EN ELLEN LAMPERT
PHET ALMEN ONTWERPT EN REGISSEERT OPERAS
Halmen vertrekt als decorateur en regisseur altijd van de muziek. Hij beluistert eerst verschillende uitvoeringen van de opera en op basis van de muziek vormen zich voor hem de beelden die resulteren in een ontwerp. Van Jean-Pierre Ponelle heeft hij geleerd dat dekor en kostuumontwerp onderworpen zijn aan de eigenlijke regie en dat daarom beperking en versobering belangrijke elementen zijn. Hij grijpt ook niet terug naar epoques. Hij benadert opera eerder vanuit de periode waarin hij werd gecreeerd dan wel de periode waarover hij handelt.

TELEVISIE DOOR TED FERREIRA: BREAKING ALL THE RULES
Jim Ingalls belicht Mozart voor televisie. Zijn succes stoelt vooral op een tien jaar lange samenwerking met regisseur Peter Sellars. Cosi Fan Tutte Don Giovanni en Le Nozze de Figaro waren op het Pepsi-festival in 1980 de aanleiding voor een Duitse organisatie, deze operas voor televisie te brengen. Na slechte ervaringen met "Nixon in China" en live-captatie daarvan, werd besloten voor deze operas een speciale televisie-captatie te maken. De opnames vonden plaats in de perfect geequipeerde studios van ORF in Wenen. De operas werden gecapteerd met zes cameras waardoor een theatre-en-rond effect ontstond. Om diepte te krijgen in de beelden werd hoofdzakelijk zijlicht gebruikt. Ook werd zeer weinig kleur aangewend met uitzondering dan wel van de daylight blue van Rosco. Voor de captatie heeft Ingalls bijna alle wetten van de traditionele belichting overschreden en is desalniettemin tot een schitterend resultaat gekomen.

DIMMERS A LA MODE DOOR ELLEN LAMPERT
Sinds 1969 werd door Roland Vulpillat RV-Electronics opgericht gespecialiseerd in het vervaardigen van dimmers. In tussentijd beheersen zij 70% van de markt. Onder hun grootste klanten tellen zij Scenilux, Eclalux, Robert Juliat en ADB. Hun voornaamste producten zijn 2,3,5 en 10 KW analoge dimmers. Totnogtoe maken zij nog geen gebruik van de nieuwste digitale technologie. R.V. werkt nooit rechtstreeks met de gebruiker maar gaat altijd via officiele dealers. Om vlug te kunnen leveren hebben zij een konstante stock van 3.000 dimmers. Dit correspondeert met een maandelijkse productiecapaciteit. Het monteren van een dimmerkast neemt gemiddeld acht tot vijftien uur in beslag. R.V. maakt ook nog manuele bedieningstafels.

SCHETCHBOOK
Gianni Versace heeft de kostuums ontworpen voor Richard Strauss' opera "Capriccio" die in october 1990 in premiere gegaan is in de opera van San Francisco in een regie van John Cox. Het dekor werd ontworpen door Mauro Pagano

TYRO-TALENTS
Een aantal jonge talenten op gebied van dekorontwerp worden in deze reeks uitvoerig voorgesteld.
Scott Bradley, David Grill, John Gromada, Kevin Lamotte, Paul Palazzo, Russel Parkman, Neil Patel, James Scott, Ann Sheffield, Sharon Spague, Anita Stewart, Ann Waugh, James Youmans en Scott Zielinski.

THE GODFATHER PART III
Met een budget dat intussen is opgelopen tot 70 miljoen dollar verfilmt F.F.Coppola deze derde aflevering. Locaties waren: New York, Hollywood, Las Vegas, Rome en Sicilie. In Italie werden de dekors gebouwd door Cinnecita. De dekors werden ontworpen door Tavoularis, Milena Canonero stond in voor de kostuums.

EN GARDE ARTS

Is een jonge theatercompagnie die zich situeert in New York en zich profileert door het brengen van producties op locatie. Deze locaties hebben een duidende betekenis in verband met de producties die er gebracht worden. Vorm en stijl van de productie worden bepaald door de lokatie.
Hun laatste verwezenlijking is "Father" gebaseerd op de "Gebroeders Karamazov" en wordt opgevoerd in de slachthuizen van N.Y. Bij hun projecten worden niet alleen de achtergronden en het verleden van de buurten waar zij werken nagetrokken, maar wordt tevens intens beroep gedaan op de omwoners of de "normale" gebruikers van die entourages. Vader werd gespeeld op tien podia die opeenvolgend werden bespeeld. De techniek volgde het gebeuren met telkens één reserve-podium. Terwijl op podium één werd gespeeld werd drie in gereedheid gebracht, werd op twee gespeeld, dan werd de techniek van podium één naar podium vier overgebracht. En zo verder.

A.R.T.-AUDIO CONTROL - AUDIO DESIGN - AUDIO DEVELOPMENTS

RENKUS HEINZ - SOUNDEC - SOUNDTRACS - TELEX

D.A.R. - DIGITEC - DOLBY - MITSUBISHI - PASO

INVOER - VERDELING & INSTALLATIE
VAN PROFESSIONEEL AUDIO-MATERIAAL

A.S.C.

Onze referenties:

MUNTSCHOUWBURG
SCHONE KUNSTEN
DE SINGEL
ANCIENNE BELGIQUE...
...enz ... enz....

A.S.C. Bergensesteenweg 507, 1070 Brussel
Tel. (02) 520 08 27 Fax (02) 521 19 77

AUDIO DIGITAL - CALREC - CELESTION - COUNTRYMAN - CREST

Kastanjeboomstraat 17
8000 Brugge
Tel. 050/33 82 60

verkoop - verhuur - advies - eigen en snelle hersteldienst

AGENDA 1991

16 - 19 mei - Expo Musica - Madrid
22 - 24 mei - Europe Software - Utrecht
3 - 7 juni - Cursus BASTT - Neerpelt
10 - 30 juni - Quadriënnale voor Scenografie en Theater architektuur - Praag
9 - 12 september- Media Visie 91 - Amsterdam
15 - 18 september- Vision and Audio - Londen
7 - 8 oktober - Vakbeurs Theatertechniek - Zoetermeer

.... MENSEN

Tillemans volgt Lex op in KNS

ANTWERPEN — Het Antwerps schepenkollege besliste maandag teaterdirekteur-regisseur Walter Tillemans (59) aan de gemeenteraad voor te dragen als opvolger van Ivonne Lex als direkteur van het stedelijk toneelgezelschap, de Koninklijke Nederlandse Schouwburg. De benoeming geldt voor drie jaar, met ingang van 1 augustus.

Het kollege keurde tevens het door Walter Tillemans voorgestelde samenwerkingsverband goed van de KNS met zijn eigen Nieuw Ensemble RaamTeater. Dat krijgt de gemeenschappelijke naam „Ensemble KNS/RaamTeater", met Tillemans als direkteur.

Met het besluit, dat morgenavond in de gemeenteraadskommissie Kultuur komt, zet het stadsbestuur vlugger dan verwacht een beslissende stap in een maanden aanslepend dossier. Bij zijn kandidaatstelling met KNS-akteur Walter Rits als enig ernstig tegenstrever, diende Walter Tillemans een politiek omstreden voorstellenpakket in. Dat stoelde op een intense samenwerking van de KNS met zijn RaamTeater.

In Tillemans' optiek zou het vaste KNS-podium, de Stadsschouwburg, een receptieve ruimte worden. De KNS zou minder grotere produkties brengen dan de vereiste acht per seizoen.

Tillemans wil verder akteurs laten afvloeien, wat een sociaal passief van 20 miljoen frank betekent, en verlangt een herstel van de gemeenschapssubsidies voor de KNS tot het niveau (zowat 50 miljoen frank in plaats van 39 miljoen frank) van de overige twee repertoiregezelschappen (NTG en KVS). Voor dat beleidsplan ging Tillemans uit van het van kracht worden van het lang verwachte teaterdekreet van gemeenschapsminister Dewael.

Het voorontwerp van Tillemans, verdedigd door burgemeester Bob Cools, kreeg het fiat van de voogdijministers Luc Van den Bossche en Patrick Dewael.

Maandagavond zei Cools, over beider handtekeningen te beschikken voor Tillemans' samenwerkingsformule. „Aan de subsidieverhoging zijn we nog niet toe", aldus Cools, die zei er niettemin zeker van te zijn dat het nieuwe teaterdekreet eerstdaags toch nog van kracht wordt."

(DM)

D.S. 16 APRIL '91

DE STANDAARD 6 FEBR. '91

Vooruit, toonaangevend kunstencentrum in Gent, ontsloeg artistiek direkteur Daan Bauwens. Er zouden aanslepende meningsverschillen zijn over de programmatie, maar geen van de betrokken partijen wilde gisteren kommentaar kwijt. De organizatie van het New York Time Festival zou niet in het gedrang komen.

D.S. 6 MAART '91

Frie Leysen stapt op bij deSingel

ANTWERPEN — Frie Leysen, de direkteur van het suksesrijke Antwerpse kunstencentrum deSingel, stapt op het einde van dit seizoen op. Dat deelde zij gisteren mee tijdens de vergadering van de raad van bestuur.

Frie Leysen vindt dat de funktie van direkteur in een artistieke instelling niet van onbepaalde duur mag zijn. Zij was in funktie sinds begin 1980 en gaf deSingel een eigen gezicht, met een aksent op de hedendaagse kunst. Plannen voor de toekomst heeft zij nog niet. De raad van bestuur ziet Frie Leysen met spijt vertrekken.

D.S. 10 APRIL '91

Corthouts zakelijk leider van Beursschouwburg

BRUSSEL — In een reaktie op ons bericht over de benoeming van Paul Corthouts tot direkteur van de Beursschouwburg in Brussel (*DS van 4 april*), laat Lieven Struye, voorzitter van de raad van bestuur, weten dat Corthouts niet artistiek leider Theo Van Rompay opvolgt, maar zakelijk leider Guy Gijpens, die de instelling op 31 maart verliet. Gijpens heeft sindsdien de zakelijke leiding van het dansgezelschap Rosas.

In afwachting van de aanwerving van een nieuwe artistiek leider, staat Paul Corthouts, samen met de programmatoren, ook voor het artistiek beleid van de Beursschouwburg in.

De Beursschouwburg staat voor een periode van verbouwingen die samenvalt met de bouwplannen van de Ancienne Belgique. Om die periode te overbruggen, zal er wellicht buitenshuis geprogrammeerd worden.

KURSUS THEATERTECHNIEK

Van maandag 3 juni tot vrijdag 7 juni 1991 richt BASTT voor de 4 de maal een basiskursus theatertechniek in.
Het Provinciaal Centrum Dommelhof te Neerpelt ontvangt ons weer even gastvrij.
Om praktische redenen moeten wij het aantal deelnemers toch beperken tot 24.
Schrijf dus vlug in, want na vorige edities weten we dat heel wat kursisten hun kollega's aanraadden er dit jaar bij te zijn.
Daarom ook vragen we per theater, centrum of gezelschap niet tè talrijk deel te nemen.

De hoofdlijnen van de kursus zijn de theoretische en praktische grondslagen van algemene theatertechniek, geluids- en belichtingstechniek, aangevuld met veiligheid, speciale effekten, muziek in het theater, produktie, en de struktuur van het theater in Vlaanderen. Eveneens voorzien we enkele demonstraties.
Het wordt een zwaar lesrooster, dagelijks van 9 tot 22 uur, (46 uur in totaal), maar entoesiaste interesse garandeert een prima resultaat. De kursusgevers zijn weerom theaterpractici met jarenlange ervaring in dit vak.

De kursisten moeten in het theatertechnisch beroep staan, en persoonlijk lid van BASTT zijn. De totale kostprijs (kursusgeld + verblijf) bedraagt 7.500.-fr. voor leden die hun bijdrage tot en met juni '91 betaalden; zoniet + 500.-fr. lidgeld.
Hiervan dient bij inschrijving, vòòr 1 mei, 2.000.-fr. voorschot (+ 500.-fr.) overgeschreven op bankrekening 001-1777616-70 van Guido CANFYN - kursus BASTT.
Het saldo moet in ons bezit zijn ten laatste bij de aanvang van de kursus.

De kursisten worden verwacht maandag tegen 10 uur; het einde is voorzien vrijdag te 18 uur. Na ontvangst van onderstaande inschrijvingsstrook op het info-adres, en van het voorschot, zullen we U tijdig volledig programma en praktische richtlijnen toesturen. Kursus - info : Guido CANFYN, Fonteinstraat 53 2140 Borgerhout. Tel.: 03/234.34.38. of 03/236.49.04

INSCHRIJVING BASTT BASISKURSUS THEATERTECHNIEK VOOR PROFESSIONELEN 1991

Naam, voornaam :..

Adres + telefoon :..

Theater of gezelschap :.......................dienstjaren:.....

Funktie :...................................leeftijd :.......

BASTT-lidgeld tot :................. Handtekening :

Datum :..............................

Op zoek naar naar een fotograaf-kineast die een theaterbelichting niet schuwt.
Bel of schrijf naar:

Dirk VAN den BROECK

Droge Weide 2
B- 1741 WAMBEEK

02/582.25.56

FOTOGRAFIE

FILM EN VIDEO

LICHTONTWERP

tesa band

geplastifieerde linnen kleefband. 10 kleuren. Weerbestendig. Zeer sterk. Extreem klevend. Beschrijfbaar. Om af te boorden, te versterken, te koderen, te dekodereren

tesa fix

Dubbelzijdige kleefband. Om tapijt vast te leggen. Fixatie van diverse voorwerpen. Montages.

tesa flex

PVC-tape. 10 kleuren. Voor electrische isolatie, kabelversterking, kabelbundeling.

tesa krepp

Papier afplaktape bij schilderwerken

Meer dan 650 kleefbanden voor de industrie en devakman. Meer dan 50 jaren ervaring in de kleeftechniek

BDF●●●●

SA Beiersdorf NV
Industrielaan 30
B-1070 Brussel

Tel. 02/ 526 52 11
Fax 02/ 526 52 19
Telex 62 135 bdfb

Van de heer Alfons Goris kregen we volgende informatie toegestuurd:

Tel: (0602) 486595

Fax: (0602) 484266

Tlx: 377534 POLNOT G

Nottingham Polytechnic

John Chapman
Department of Visual Arts
Nottingham Polytechnic
Burton Street
Nottingham NG1 4BU

Faculty of Art and Design
Department of Visual Arts
Head · Robert Ayers

Dear Sir,

I am the International Co-ordinator of the Department of Visual Arts at Nottingham Polytechnic. We are the third largest Faculty of Art and Design in the UK with Departments of Design, Fashion and Textiles and Visual Arts. If you would like more information about our Faculty I can send it by return. Please send me information about your courses and other people in your college who may be interested in our Faculty.

Our BA attracts more applications than any other Theatre Design course in the Country. Nottingham is located in the very centre of the UK - we can visit most cultural centres in a day. Our Courses have a close working relationship with the living profession in all parts of the UK. The post graduate Theatre Design courses offer closely tutored programmes working with the very best designers, directors and playwrights.

The Diploma Course can prepare artists with little theatre experience for our one year MA. The MA (direct) route is designed for theatre practitioners who wish to refresh their Art, gain new skills and insight and study at one of the foremost centres of Theatre Design in Europe.

Please help to promote our Theatre work by posting the material I enclose where students can see it. We are looking for the very best people we can find to join our post graduate programmes and contribute to the quality of our international, artistic community.

Our Faculty is a founder member of ELIA (the European League of Institutes of Art), has ERASMUS and TEMPUS programmes (with EEC support), exchanges students with courses all over the world and is very keen to explore new partnerships and project with 'related' courses abroad. Last year we were visited by artists and staff from Australia, New Zealand, Bulgaria, Canada, Poland, Sweden, USA, USSR and many other Countries.

Best wishes,

John Chapman

Director and Chief Executive Professor R Cowell BA PhD

Burton Street · Nottingham NG1 4BU · Tel : (0602) 418418 · Telex : 377534 Polnot G · Fax : (0602) 484266

Formerly Trent Polytechnic Nottingham

Van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten ontvingen we volgende berichten:

NIEUWE OPLEIDING

In september 1991 start de FACULTEIT THEATER van de AMSTERDAMSE HOGESCHOOL voor de KUNSTEN de nieuwe opleiding

THEATERTECHNIEK

bedoeld voor diegenen die als **hoofd van een technische dienst, chef-inspeciënt of als toneelmeester of stage-manager** bij het theater betrokken willen zijn. Deze functionaris vormt de schakel tussen de directeur en het technisch personeel of tussen de artistieke leiding en het technisch personeel. Het beroep van theatertechnicus heeft in Nederland een zeer eigen ontwikkeling doorgemaakt. De verantwoordelijkheden liggen naast het leiding geven ook op het vlak van inkoop en beheer van goederen. De toneelmeester is belast met het beheer van het gebouw, de chef-inspeciënt met het realiseren (in technische zin) van de komponenten voor een dekor. Naast deze taken behoort de theatertechnicus mee te kunnen en willen denken in het creatieve proces van het tot stand komen van een produktie en schept hij de voorwaarden om dat proces, in technische zin, voorspoedig te laten verlopen.

WAAROM EEN OPLEIDING THEATERTECHNIEK.

De ontwikkeling van de technologie blijft ook voor het theater niet verborgen. Het beheersen van die technieken is voorbehouden aan vakmensen. Het toepassen van deze moderne technologie binnen de podiumkunst vraagt om vakmensen die in de theatertechniek opgeleid zijn. In deze opleiding wordt de kennis om de moderne technieken te beheersen aangevuld met inzicht in de bijdrage die deze technieken kunnen leveren aan een artistieke produktie.
Het is om die reden dat de opleiding theatertechniek is ondergebracht bij het kunstvakonderwijs aan de Theaterschool.

KUNSTVAKONDERWIJS:

Het onderwijs aan de theaterschool is kunstvakonderwijs. Dat betekent dat er niet alleen sprake is van het leren van een 'ambacht'. Het gaat met nadruk om de artistieke kwaliteiten van dat ambacht. Daarom speelt in elke opleiding een artistieke visie en de ontwikkeling daarvan een rol en is het onderwijs sterk gericht op de individuele vermogens van de student.

ALGEMENE INFORMATIE

De Theaterschool, in 1969 ontstaan door samenvoeging van toen in Amsterdam bestaande zelfstandige theater- en dansscholen, is sindsdien uitgegroeid tot de meest complete onderwijsinstelling in Nederland op het gebied van dans, drama, mime en kleinkunst.
Sinds januari 1988 maakt de Theaterschool als faculteit theater deel uit van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. De faculteit theater biedt een rijk scala aan kunstvakopleidingen, zowel voor uitvoerenden als voor docenten. Enkele daarvan zijn voor Nederland uniek, zoals de Akademie voor Kleinkunst , de Mime-opleiding en de School voor Nieuwe Dansontwikkeling. Nu ook de opleiding Theatertechniek. Artistiek en onderwijskundig zijn deze opleidingen in voortdurende ontwikkeling.

VOORZIENINGEN

De faculteit beschikt over uitstekende centrale onderwijsvoorzieningen. Er is een theatertechnische dienst, een afdeling beeld media, een kostuumatelier. De bibliotheek bevat een schat aan informatie over alle disciplines die de Theaterschool kent en is zeer toegankelijk voor de studenten.
Tot slot is er Amsterdam, het sociaal-culturele hart van Nederland en internationaal kunstcentrum.

Opleiding THEATERTECHNIEK:

Artistieke en organisatorische leiding:
Frits van den Haspel.

Frits van den Haspel is sinds 1961 werkzaam in het theaterbedrijf. Hij is zijn loopbaan als inspeciënt begonnen bij De Nieuwe Komedie/ Toneelgroep Arena.
Daarnaast is hij sinds 1981 betrokken bij de bijscholingscursus voor theatertechnici (SOTT) als studieleider. Via zijn lidmaatschap van de Vereniging voor Podiumtechnologie met de daaraan gelieerde Organisation International du Scenograph, Technicien et Architect du Theatre (OISTAT) heeft hij ook kontakten opgebouwd met het buitenland, zowel op professioneel als op onderwijsgebied.

OPBOUW van de OPLEIDING

De opleiding THEATERTECHNIEK duurt 4 jaar. Zij begint met een propedeuse waarin voor zowel de student als de studieleiding de mogelijkheid bestaat te controleren of deze studierichting de meest geschikte is.
Vervolgd wordt met de hoofdvakstudiefase, in dit geval gericht op het afstuderen als toneelmeester/ stage-manager. In het derde jaar volgt de student stages gedurende twee periodes, één bij een gezelschap en één bij een theater. Het vierde jaar wordt gebruikt voor het (technisch) meewerken aan projekten met andere studierichtingen van de faculteit, het verrichten van onderzoek en het verzorgen van een verslag en het uitvoeren van een opdracht.

HET VAKKENPAKKET

Een theatertechnicus dient over een brede kennis van zaken te beschikken. De opleiding bestaat voor een deel uit theorie maar ook voor een belangrijk deel uit op de praktijk gerichte lessen.
Een en ander als volgt onder te verdelen.

A. Achtergrond informatie
- Theaterbouw
- Geschiedenis van theater, opera, ballet en muziek
- Architectuur en inrichting
- Dramaturgie
- Muziek

B. Elementaire kennis
- Wis- en natuurkunde
- Electriciteit & electronica
- Organisatie
- Voorschriften
- Informatica

- Belichting
- Geluid en video
- Vormgeven
- Algemene theatertechniek
- Constructieleer

C. Praktijkonderwijs
- Algemene theatertechniek
- Belichting en projektie
- Geluid
- Dekorbouw en constructies
- Organisatie

Verder vormen projekten, excursies en theaterbezoek een vast onderdeel van de opleiding.

DOCENTEN / SAMENWERKING

Naast docenten van diverse onderwijsinstellingen waarmee een samenwerkingskontrakt wordt gesloten (HTS en Hilversums Conservatorium) worden met name de praktijkgerichte lessen verzorgd door mensen uit het veld. Een groot aantal van deze mensen heeft onderwijservaring opgedaan bij de bijscholingscursus voor theatertechnici die reeds 9 jaar bestaat. Hiervan zijn te noemen; Henk v.d. Geest (belichting), Benno de Vries (dekorbouw), Marian Leemhuis (kunstgeschiedenis), Frans van Heiningen (projektie), Jan Panis (geluid), Dick Heinz (theatertechniek),

Het is ook in samenwerking met bestuur en studieleiding van de STICHTING OPLEIDING THEATERTECHNICI (SOTT) dat het leerplan ontstaan is. Dit bestuur, een vertegenwoordiging van de diverse organisaties werkend in het theaterbedrijf, blijft de opleiding een aantal jaren begeleiden.

TOEKOMST VOOR DE STUDENT

Hoofd technische dienst. Zowel mogelijk bij een theater als bij een toneelgezelschap.

Het **hoofd van de technische dienst van een theater** heeft de eindverantwoordelijkheid voor het beheer van het gebouw, naast de leiding over het op het toneel werkende personeel.

Het **hoofd van de technische dienst van een gezelschap** heeft de eindverantwoordelijkheid voor het tot stand komen van het technische deel van produkties, naast de leiding over het technische personeel betrokken bij de produkties. Afhankelijk van de grootte van het gezelschap is het hoofd van de technische dienst ook verantwoordelijk voor het personeel en de uitvoering van werkzaamheden op de diverse ateliers.

De **chef-inspeciënt** heeft veelal eenzelfde verantwoordelijkheid als het hoofd van een technische dienst. In veel gevallen beschikt een gezelschap niet over eigen ateliers waardoor het totaal van de verantwoordelijkheden van deze functie minder zwaar is.

De **stage-manager** is een functie die samengesteld is uit die van produktieleider en voorstellingsleider. De beide laatste functies zijn in Nederland bij diverse gezelschappen ingevoerd. De produktieleider begeleidt de produktie vanaf de eerste fase tot de première intensief. De voorstellingsleider start zijn werkzaamheden bij een nieuwe produktie in het repetitieproces en beëindigt deze na de laatste voorstelling. In Engeland functioneert de Stage-manager die vanaf het begin de produktiebegeleiding verzorgt en ook bij alle voorstellingen de leiding over het verloop van de voorstelling heeft. In Nederland bestaat de tendens om een dergelijke functie ook in te voeren.

Afwijkingen op deze functieomschrijvingen zijn zeker mogelijk. Sterker: deze zijn binnen de podiumkunsten ingebouwd door de diversiteit aan gezelschappen en theaters en daarbij horende uitgangspunten en beheersvorm.

REGELS EN WETENSWAARDIGHEDEN

Theaterschool, instelling voor hoger beroepsonderwijs:

Hoger beroepsonderwijs:

De theaterschool behoort tot het hoger beroepsonderwijs. Het onderwijs is sterk praktijkgericht. Studenten leren vaardigheden en ontwikkelen vermogens die nodig zijn om in de theaterpraktijk te kunnen werken .

Inhoudelijke toelatingseisen:

Inschrijving als student aan de opleiding kan geschieden nadat de kandidaat zichzelf en de schoolleiding overtuigd heeft van zijn geschiktheid voor de vakopleiding. De selectie geschiedt in een oriënterings- en selectiegesprek.

Deze overtuiging wordt onderbouwd met diploma's of getuigschriften van tenminste:

•HAVO met wis- en natuurkunde in de examenvakken

•MTS met wis- en natuurkunde in de examenvakken.

•Een gelijkwaardig diploma, zulks ter beoordeling van de leiding van de school.

Bezitters van een niet-Nederlands diploma worden in elk geval getest op hun kennis van de Nederlandse taal.

Medische keuringen

Voor toelating tot de opleiding wordt een medische keuring vereist. De kosten hiervan komen voor rekening van de student.

Algemeen

Voor alle opleidingen geldt dat het onderwijs verdeeld is in een propedeutische fase en een hoofdfase. De propedeutische fase heeft een selecterend karakter. Hier moet blijken of de student werkelijk de geschiktheid voor het vak heeft die tijdens de toelatingsselectie aanwezig werd geacht. Studenten in de hoofdfase worden in principe geacht de geschiktheid te bezitten.

Decaan

De decaan heeft een bemiddelende, adviserende en vertrouwensfunctie voor de studenten, ook wanneer zij bijvoorbeeld een conflict hebben met een docent of studieleiding.

Inschrijvingsduur HBO:

De artikelen in de HBO-wet en de wet over inschrijvingsduur zijn via de "Harmonisatiewet":
geregeld.

- de totale inschrijvingsduur als student eerste fase aan het voltijds hoger onderwijs (HBO en WO) bedraagt 6 jaar en voor de student in deeltijd hoger onderwijs 9 jaar.

De inschrijvingsduur voor de propedeutische fase bedraagt ten hoogste een jaar meer dan de vastgestelde cursusduur (± 1 jaar) voor die fase, dus 2 jaar. Nadat de inschrijvingsduur is verbruikt bestaat er geen recht meer op studiefinanciering 18+. De wsf 18+ is afhankelijk van het 'als student' ingeschreven staan.

- nadat de inschrijvingsduur is verbruikt bestaat de mogelijkheid om als auditor te worden ingeschreven.

Bij de berekening van de verbruikte en nog openstaande inschrijvingsduur telt men de jaren die vanaf 80/81 als student in zowel het HBO als het WO zijn gevolgd.

Kosten

Het collegegeld voor de voltijdse dagopleiding bedraagt voor het cursusjaar 91/92 : *f* 1750,-.

Daarnaast dient de student bij te dragen in de niet-subsidiabele kosten. Deze kosten zijn per opleiding verschillend.

Adres per 1 september 1991
THEATERSCHOOL
Opleiding Theatertechniek
Lindengracht 93
1015 KD Amsterdam

De auteur als geheim agent, gezien door David Levine.
(C. NYT-Opera Mundi)

D.S. 4 APRIL '91

Graham Greene overleden

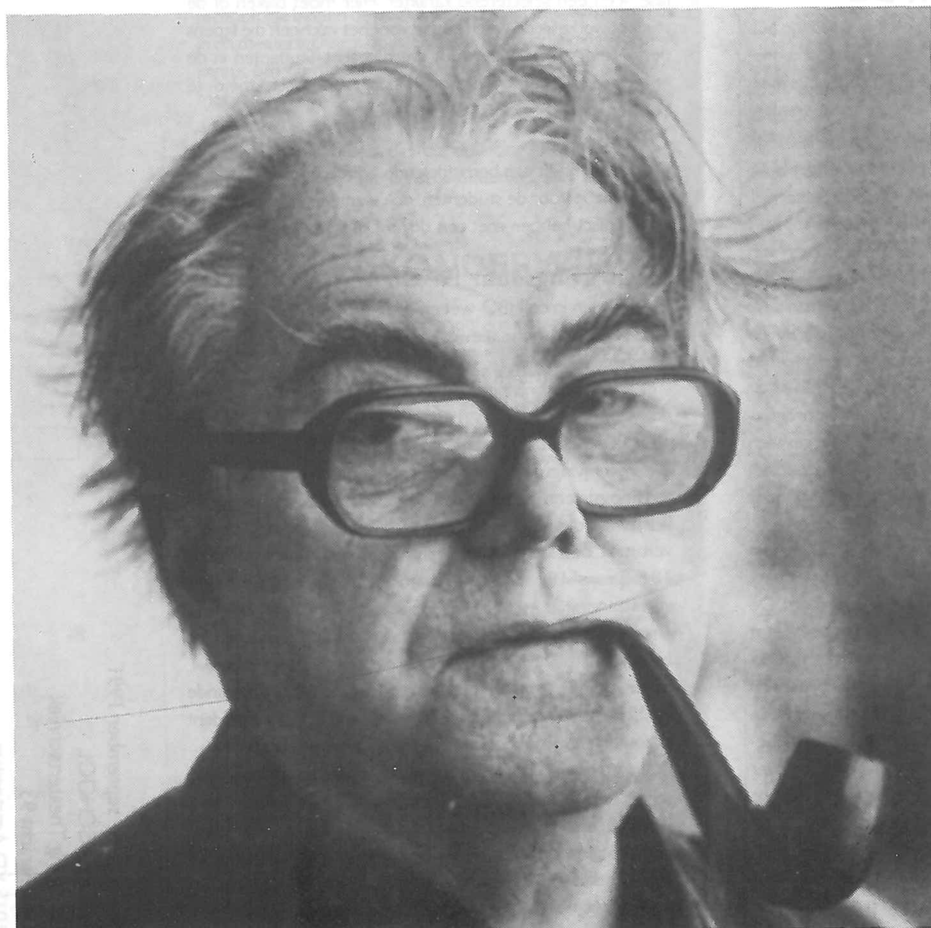
PARIJS (ap) — De Britse schrijver Graham Greene overleed gisterochtend, 86 jaar oud, in een ziekenhuis aan het meer van Genève. Dat werd medegedeeld door Robert Laffont, de Parijse uitgever bij wie de auteur zijn ruim vijftig boeken in vertaling liet verschijnen.

Greene, van wie een groot aantal romans waaronder *The Power and the Glory, The Third Man* en *The Quiet American*, mede door de verfilming wereldbekendheid verwierven, wordt als een van de belangrijkste auteurs van deze eeuw beschouwd.

Hij was afkomstig uit het Engelse Berkhamsted. Zijn vader was er direkteur van een prestigieuze kostschool. Met zijn broer Hugh, die later de BBC zou leiden, studeerde hij in Oxford.

In het omvangrijke oeuvre van Graham Greene wordt vaak de tematiek behandeld van de gelovige mens die gekonfronteerd wordt met een brutale werkelijkheid. Greene werd dan ook, samen met Mauriac, als de belangrijkste vertegenwoordiger van de kristelijke stroming in de hedendaagse literatuur gezien. De Britse auteur noemde zichzelf echter niet een „kristelijke schrijver" maar veeleer een auteur die daarbij ook een gelovige was.

Graham Greene woonde de jongste tijd bij zijn dochter Caroline Bourget nabij Genève. Hij zou reeds geruime tijd aan een bloederziekte hebben geleden. Het werk van de schrijver behoort nog altijd tot de longsellers.

Max Frisch overleden

DS. 5 APRIL '91

ZURICH (ap) — De Zwitserse teaterauteur en romancier Max Frisch is gistermorgen in Zürich, op 79-jarige leeftijd aan de gevolgen van kanker overleden. Wereldwijd werd hij als een der invloedrijkste hedendaagse schrijvers beschouwd. Zijn werk, dat in 37 talen werd vertaald, omvatte o.m. de roman *Stiller* en de toneelstukken *De Brandstichters* en *Andorra*.

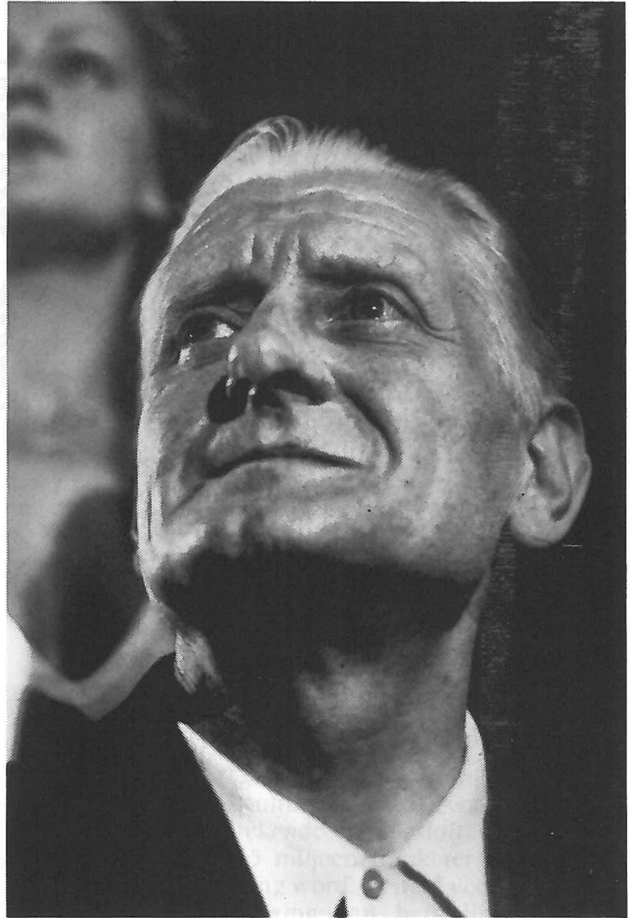
Max Frisch werd in Zurich geboren en studeerde germanistiek aan de universiteit aldaar. Na een korte carrière als journalist ging hij nog architektuur studeren en ontpopte zich als een suksesvol architekt. Hij ruilde tenslotte de bouwkunst in voor de literatuur. Met een korte, fragmentarische schriftuur bouwde hij een heel eigen stijl uit.

Op zijn 75ste verjaardag zei de auteur in 1986 dat hij besloten had met schrijven te stoppen „omdat hij vermoeid was".

Samen met zijn pen moest hij toen, vanwege een astmatische aandoening, ook zijn pijp neerleggen. Hij werd er zo vaak mee gefotografeerd dat ze stilaan tot zijn watermerk was gaan behoren.

brussel -
dat heeft feitelijk de vorm van mijn hart :
de vijfhoek van mijn hart.
met de naamse poort en de leuvense poort
en de hallepoort
- die staat gelukkig niet te veel in de weg
anders zou de raaf ze afbreken -
en in die wallen zaten vroeger wachttorentjes
gelijk als grote ogen
want in dien tijd moesten we uitkijken.
en rond mijn hart - op den buiten van mijn hart -
zijn er honderdduizenden mensen komen wonen.
nen terribelen hoop
ik wist niet dat er zoveel mensen bestonden.
ik ken ze wel niet meer allemaal met hunnen naam.

fragment uit:"De blijde intrede van Kristus in Brussel", 1979

Jan Reusens (72) overleed diskreet, zoals hij geleefd heeft. In alle stilte en intiem is hij begraven. Het overlijden dateert van vorige week maar raakte pas gisteren bekend. De veelzijdige akteur was bekend als „Sander" in Schipper naast Mathilde en „Napoleon" in Merlina. D.S. 15 MAART '91

Martha Graham haalde ballet van onder stof

D.S. 3 APRIL '91

Pionier van modern dance overleden

In haar appartement in Manhattan overleed Martha Graham aan de gevolgen van een hartstilstand. Zij was 96 jaar. De beroemde danseres en koreografe was net hersteld van een longontsteking die ze opliep tijdens een toernee van 55 dagen in het Verre Oosten met de Martha Graham Dance Company.

Martha Graham was de levende legende van de Amerikaanse danswereld. Zij brak radikaal met het traditionele ballet, met het lieflijk vertoon van puntschoentjes en witte tutu's, en ontwikkelde een eigen techniek. Haar danstaal was gebouwd op de direkte uiting van emoties en verwekte schandaal wegens het doorbreken van seksuele taboes. Toen het gezelschap van Martha Graham in 1987 naar Brussel kwam, beschreef Jeanne Brabants haar in deze krant als „een onschuldige rebel, een zuivere gelovige van de danskunst."

WILLEBRORD JACOBS

teater- en studio-onderhoud

reinigen ter plaatse:

rondhorizonten
voordoeken
zetels
muurbeklkeding
vloerbekleding

--oOo--

beschermende behandeling:

antieke weefsels
antieke kledij
antieke wandtapijten

--oOo--

applikaties:

antistatische
vlamwerende
kreukwerende

WILLEBRORD JACOBS
textielreinigers sinds 1890

HERENTALSEBAAN 134
2100 ANTWERPEN (DEURNE)
telefoon 03/ 321 89 14

.... GEBOUWEN

Gentse KNS klaar tegen seizoen 1993-'94

D.S. 24 FEBR '91

GENT — De vierde en laatste faze van de modernizering en de verbouwing van de Koninklijke Nederlandse Schouwburg start op maandag 4 maart. Het gaat om de ruwbouwwerken voor een bedrag van 58 miljoen fr. De stad Gent verwacht daarvoor van de Gemeenschapsminister van Kultuur 26 miljoen fr. subsidie. Als alles goed gaat, kan de schouwburg tegen het speelseizoen van 1993-'94 klaar komen.

De start van de vierde faze was al vorig jaar voorzien. Ze ging niet door omdat minister van Kultuur Dewael niet meer over voldoende subsidies beschikte. Het Gentse stadsbestuur moest kiezen tussen de voorzetting van de werken in het Museum voor Sierkunst en de KNS.

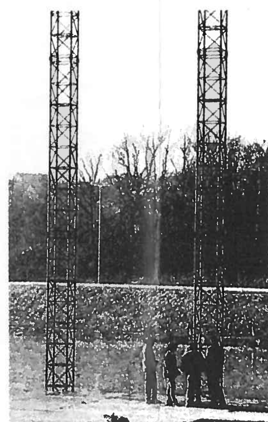
De vierde faze behelst de verbouwingen rond de scène en binnen de woning in de Biezekapelstraat, naast de artiesteningang, die door het stadsbestuur werd verworven. In deze ruimten worden de akkommodatie voor het artistiek en technisch personeel, de administratie en de conciërgewoning ondergebracht.

In deze faze wordt ook de inkomhal verruimd door de verhuizing van de reserveringsdienst en wordt de toegankelijkheid en het gebruik van de foyer verbeterd.

GENT

D.S. 24 FEBR '91

Zwarte Zaal van de Koninklijke Akademie voor Schone Kunsten in Gent gaat in juli dicht omdat vlakbij bouwwerken starten voor een bejaardentehuis waardoor het instortingsgevaar te groot wordt. Met de zaal worden ook nog de biblioteek en een zestal klslokalen ontruimd. Het is niet bekend of de zaal na de werken weer in gebruik zal genomen worden.

KOBE (JAPAN)

D.S. 10 JAN '91

Koncertzaal van Kobe komt waarschijnlijk onder een berg. De vroede vaderen van de Japanse stad beslisten een zaal van wereldklasse te bouwen voor 2.000 toehoorders, maar omdat de prijzen in de stad zelf te hoog oplopen, opteerden ze voor de bouw onder de 932 m hoge Rokko. In het jaar 2000 wordt het eerste koncert gegeven.

ANTWERPEN

Dewael tekent subsidie Bourla

Gemeenschapsminister van Kultuur Patrick Dewael ondertekende het besluit waarmee 25 miljoen frank ter beschikking wordt gesteld voor de uitvoering van herstellings- en restauratiewerken aan het interieur van de Bourla-schouwburg in Antwerpen. In de loop van dit jaar wordt nogmaals een zelfde bedrag ter beschikking gesteld.

D.S. 21 APRIL '91

BRUSSEL

Ancienne Belgique tot eind november

D.S. 23 APRIL '91

BRUSSEL — Het Brusselse koncerthuis Ancienne Belgique (AB) blijft open tot eind november. De diskussie tussen de stad Brussel en de Vlaamse Gemeenschap stelt de oorspronkelijke sluitingsdatum vier maanden uit.

De diskussie gaat over de prijs van twee huizen in de Anspachlaan (nrs. 110 en 112), palend aan de Ancienne Belgique en eigendom van de stad Brussel. Voor de Vlaamse Gemeenschap kan overgaan tot de verbouwing van de Ancienne Belgique, moet zij die twee panden verwerven. Dat is nodig omdat daar de nieuwe grote ingang van de AB moet komen.

Vandaag drijft de stad Brussel de prijs van die panden omhoog, maar de Vlaamse Gemeenschap wil niet volgen. Zo lang de huizen niet gekocht zijn, kan de Vlaamse Gemeenschap niet overgaan tot een openbare aanbesteding van de verbouwingswerken aan de AB. Pas wanneer een bouwheer is aangeduid, sluit de AB. De AB verwacht dat het dan eind november zal zijn.

Al meer dan een jaar lopen spekulaties over het tussentijdse (allicht drie jaar) onderkomen van de AB. De direktie nam blijkbaar een beslissing: het ABC-teater, naast de Citroëngarage aan de Leopold II-laan. Die plaats biedt ook mogelijkheden aan de Beursschouwburg, die straks ook wordt verbouwd, en aan het Kaaiteater. (POM)

Mozart zorgt voor heibel in Praag

.... GEBOUWEN ⇩

PRAAG — Op het ogenblik dat Wenen nog twijfelend stond tegenover zijn talent, vierde Wolfgang Amadeus Mozart triomfen in Praag. „Mijn Pragenaars begrijpen mij," zei Mozart eens en het scheelde niet veel of hij wisselde de metropool aan de Donau voor de gezellige stad aan de Moldau. Maar Praag was toen een provinciestad en de Praagse teaters boden financieel weinig mogelijkheden. Toch was Mozart er een geregelde gast en schreef hij voor Praag niet alleen *La Clemenza di Tito*, maar ook *Don Giovanni*, waarvan hij de wereldkreatie zelf in het Standen-Teater dirigeerde.

Rond dit teater, het enige nog in gebruik van de teaters waar Mozart dirigeerde, is de jongste tijd in Bohemen veel te doen. Het projekt „Prague Mozart Foundation" bracht stormachtige diskussies op gang, en omdat het Standen-Teater voor de Tsjechen een begrip is, heeft iedereen er zijn zegje over, van president Havel tot de laatste operafan.

Het Standen-Teater is een pracht van een teater. Graaf Nostic liet het vanaf 1781 bouwen en in april 1783 werd het teater feestelijk geopend. Vier jaar later dirigeerde Mozart hier zijn *Nozze di Figaro*. Met zo'n sukses dat hij besliste een nieuw werk voor Praag te schrijven.

Op 29 oktober 1787 dirigeerde Mozart opnieuw in het Standen-Teater. *Don Giovanni* viel zo in de smaak van de Pragenaars dat het stuk voortaan als de opera der opera's beschouwd werd. In 1949 doopten de kommunisten de schouwburg om tot Tyl-Teater, maar na de tedere revolutie kreeg het teater zijn oorspronkelijke naam terug.

Nadat Milos Forman hier de interieur-scènes voor Amadeus draaide, werd het teater voor verscheidene jaren gesloten. De grondige restauratiewerken, die overigens astronomische bedragen kosten, worden dit jaar afgerond.

U kunt onderhand raden met welk werk het oud-nieuwe teater wordt heropend. Aan de nieuwe produktie van *Don Giovanni* zullen in het Mozartjaar buitenlandse specialisten meewerken, maar de gedachte om grote buitenlandse sterren te engageren, liet men varen.

VIP-publiek

Intussen dook een nieuw projekt op: de Prague Mozart Foundation. Op het eerste gezicht een biezonder aantrekkelijk projekt. Het ontwerp komt van de Tsjechische dirigent Libor Pesek, het geld uit het Westen (vooral uit de VS), de realizatie is in handen van de Franse advokaat Alain Coblence.

De Stichting prezenteerde de eigenaar en gebruiker van het gebouw, het Nationaal Teater, een kontrakt voor de huur van het gebouw (inclusief technisch personeel) gedurende zowat 105 dagen per jaar. Het publiek wordt uit het Westen aangevoerd. Voor de Tsjechen zelf blijven 150 kaartjes per voorstelling over, voor de premières zijn er zelfs geen kaarten beschikbaar.

Daarnaast wil men in en rond het huis Bertramka, waar Mozart ooit woonde, een Mozart-akademie oprichten. 's Werelds grootste pedagogen zouden hier een zeventig jonge zangers en instrumentisten onderwijzen (respektievelijk een derde uit Amerika en Japan, uit West-Europa en uit Centraal- en Oost-Europa). Elisabeth Schwarzkopf, Dietrich Fischer-Dieskau, Alfred Brendel, Andreas Schiff en andere kanonnen zegden hun medewerking toe.

Niet alles wat blinkt is goud, zegt echter een Tsjechisch spreekwoord. En bij nader toezien geldt dat ook voor het voorstel van de Prague Mozart Foundation. Want zelfs voor de beste Tsjechische koren en orkesten is in dit voorstel nagenoeg geen plaats.

Bovendien stelt de Stichting voor om per huurdag — en mét inbegrip van technisch personeel en akkomodatie — slechts 1.200 dollar neer te tellen. Dalibor Jedlicka, chef van de Praagse opera, is duidelijk: „Wij mogen alleen maar de grondstof leveren, al de rest komt uit Amerika".

Voor deelneming aan de adviesraad — waarin al Pierre Boulez, Rolf Liebermann, Neville Marriner en Frans Brüggen zouden zetelen — heeft de grootste Tsjechische dirigent van dit ogenblik, Rafael Kubelik, bedankt met onder meer volgende argumenten: „De liefde voor Mozart leeft bij de Tsjechen al sinds de Mozart-tijd en het is een nationale trots. Ik ben er zeker van dat de Tsjechoslovaakse instellingen en kunstenaars deze traditie in eigen handen willen houden. En waarom zou het anders moeten? Nergens ter wereld kan een internationaal sterren-systeem de autentieke Mozart-stijl waarborgen. Alleen de traditie en niet de markt kan voor de vooruitgang zorgen".

Voorlopig heerst er stilte rond het projekt van de Prague Mozart Foundation.

Intussen maakt het majestueuze Standen-Teater zich op voor zijn nieuwe opening met *Don Giovanni*, op 21 november 1991. Met of zonder Westers geld.

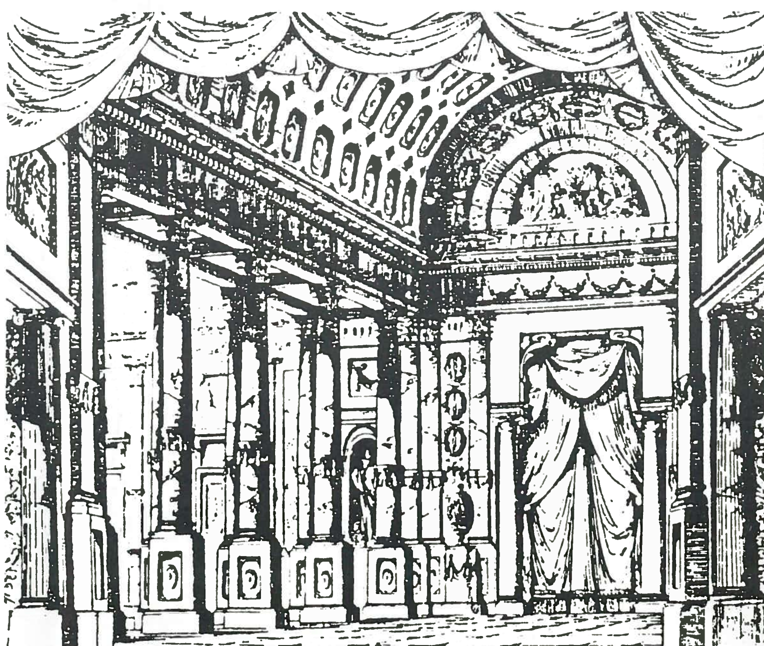
Mirek CERNY

DS. 05 MAART 1991

(Dit is het negende deel van onze Mozart-reeks die elke dinsdag in de krant verschijnt.)

Geld of geen geld, het Standen Teater maakt zich op voor Don Giovanni (foto Mirek Cerny)

Platzer. Fig. 3a. 1ste bedrijf, 4de beeld. De balzaal.